

جنايتکاری در جنگ

RATNI ZLOČIN

Årsberetning

2005 Crimes de guerre

جرائم الحرب

Krimē lufte

war crimes

Statsadvokaten for Særlige
Internationale Straffesager

Jens Kofods Gade 1
DK-1268 København K
Telefon: 33 30 72 50
Fax: 33 30 72 70
E-mail: sico@ankl.dk
www.sico.ankl.dk

STATSADVOKATEN

Forord

Det er mig en glæde at præsentere beretningen om virksomheden i Statsadvokaturen for Særlige Internationale Straffesager i 2005. Formålet med beretningen er at oplyse om, hvordan statsadvokaturen sikrer, at Danmark ikke bliver fristed for personer, der kan mistænkes for at have begået alvorlige forbrydelser i udlandet.

I årets løb er modtaget 31 nye sager og 35 sager er afgjort. Statsadvokaturen er synlig, både nationalt og internationalt. Dette har medført flere anmeldelser fra ofre og vidner, og antallet af sager, hvor behandlingen er startet på grundlag af personalets eget initiativ, er steget. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2005 var på 6,5 måneder, hvilket i forhold til 2004 er en betydelig forkortelse.

Personalesituationen har været konstant og tilfredsstillende gennem året, hvilket har medført, at sager og øvrige arbejdsopgaver har kunnet varetages så både kvalitet i arbejdet, rimelig sagsbehandlingstid, arbejdsmiljø og personaleudvikling er blevet tilgodeset. Øvrige ressourcer har været tilstrækkelige til at løse opgaverne.

Samarbejdet med tilsvarende enheder i udlandet er udbygget i årets løb, og der er arbejdet energisk på at sikre, at retshjælp fra udlandet bliver modtaget inden for rimelig tid.

Statsadvokaturen har i 2005 frigjort ressourcer fra efterforskning af anmeldelser til identifikation af forhold, der skal undersøges. Organisationen er ændret for at sikre optimal behandling af funktionerne sagsindhentning, dokumentation og efterforskning. Kvalitet og tempo er fortsat nøgleord.

En meget fleksibel arbejdsform har gjort det muligt hurtigt at afgøre, om der er grundlag for retsforfølgning, når udenlandske besøgende bliver anmeldt for f.eks. krigsforbrydelser eller tortur.

Arbejdsområdet kræver ikke bare et internationalt netværk, men også et nationalt fundament, og der er god grund til at takke medarbejderne for indsatsen og danske myndigheder og organisationer for bistanden.

Tidligere beretninger om virksomheden er tilgængelige på statsadvokatens hjemmeside: www.sico.ankl.dk, der vil blive opdateret med beretningen for 2005.

Birgitte Vestberg

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning	3
2. Opgaver	4
3. Mål for 2005	5
4. Behandlede straffesager	6
Anmeldte straffesager	
Verserende straffesager	
Afsluttede straffesager	
Mistænkte og sigtede	
Retshjælp	
5. Årets resultater	14
Resultater set i forhold til målsætninger	
Sagsbehandlingstiden	
6. Organisation, ledelse og arbejdsform	17
Organisationsmodel	
Strukturtilpasning	
Ledelse og arbejdsform	
Sagsgang	
Efterforskning i udlandet	
Afgivelse af medarbejdere til FN i Libanon	
Samarbejdsrelationer	
Behov for regelændringer ?	
Evaluering af statsadvokaturen	
7. Personale	33
Personaleantal	
Personalesituationen	
Videreuddannelse og personlig udvikling	
Kvalitetsarbejde	
8. Ressourceforbrug i øvrigt	38
Administration	
Lokaler og IT	
9. Vigtigste mål for 2006	39

1. Sammenfatning

I 2005 modtog statsadvokaturen 31 nye sager om meget alvorlig kriminalitet begået i udlandet. Det samlede sagsantal siden statsadvokaturens oprettelse i 2002 er herefter nået op på 113. En del af sagerne omfatter flere forbrydelser. Set i forhold til den alvorligste forbrydelse drejer 26 nye sager sig drab og medvirken til drab, og 5 handler om vold, tortur og andre alvorlige forbrydelser. De nye sager repræsenterer forbrydelser begået i 16 lande i 4 verdensdele. Hovedparten af de nye sager stammer fra Asien, navnlig Afghanistan samt Mellemøsten og Afrika. De øvrige sager fordeler sig nogenlunde ligeligt mellem, Ex-Jugoslavien og Amerika. De fleste sager blev anmeldt af ofre og vidner eller er opstået på grund af statsadvokaturens efterforskning. Et faldende antal er modtaget fra Udlændingestyrelsen. Der er typisk tale om forbrydelser begået under borgerkrige eller tilsvarende forhold, men i et vist omfang handler sagerne dog om rent private opgør mellem enkelte personer eller familier.

Ved årets udgang verserede 24 sager, heraf en sag, der var sluttet men blev genoptaget, da den mistænkte indrejste i Danmark på ny. Hovedparten af sagerne handlede om drab eller medvirken til drab. I løbet af året blev 35 sager afsluttet. Det bringer det samlede antal afsluttede sager siden 2002 op på 89. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid pr. sag var i 2005 på 6,5 måneder. 77 % af de afsluttede sager havde en sagsbehandlingstid på under 12 måneder.

Der blev i 2005 afsendt 8 formelle begæringer om retshjælp til udlandet og modtaget 5 formelle anmodninger.

I 2005 foretog statsadvokaturen en strukturtilpasning, idet den oprindelige organisationsmodel med 4 tværfaglige geografiske efterforskningsgrupper blev ændret med virkning fra den 1. november. Baggrunden var en konstatering af, at statsadvokaturens arbejdsbetingelser har ændret sig siden oprettelsen i 2002 samt et ønske om at opprioritere områderne sagsindhentning og dokumentation. Den nye struktur afspejler statsadvokaturens nøgleopgaver; at identificere og finde personer, som med rimelig grund kan mistænkes for at have begået alvorlige forbrydelser i udlandet, at sikre en betydelig viden om internationale forhold, samt at efterforske og eventuelt retsforfølge personer, der mistænkes for sådanne forbrydelser. Den nye organisation bygger på 3 tværfaglige funktionsgrupper med hver sit klart definerede ansvarsområde.

Ved udgangen af 2005 bestod statsadvokaturens personale af 18 personer, heraf 6 jurister, 10 kriminalpolititjenestemænd og 2 administrative medarbejdere. På grund af bl.a. tjeneste uden for statsadvokaturen, bl.a. for FN i udlandet, vakancer som følge af til- og afgang, har det til rådighed værende antal arbejdstimer dog været væsentligt lavere. Omregnet til antal årsværk har det gennemsnitlige personaleantal i 2005 været på 14,66. Hertil kommer, at medarbejderne i vidt omfang har gennemført kompetenceudviklende uddannelse i områder som specialviden forbundet med arbejdsopgaverne, generel videreuddannelse og sproguddannelse.

2. Opgaver

Statsadvokaturen er en del af den overordnede anklagemyndighed, hvis hovedopgave det er at forfølge forbrydelser efter reglerne i retsplejeloven. De overordnede opgaver for anklagemyndighed og politi er beskrevet i retsplejelovens kapitel 10, 11 og 67.

Statsadvokaturens særlige opgave er at efterforske alvorlige forbrydelser begået i udlandet, som bør retsforfølges i Danmark og at yde retshjælp til udenlandske myndigheder inden for statsadvokaturens sagsområde. Dertil kommer de opgaver, der er fastlagt af Rigsadvokaten og Rigspolitechefen som følge af gældende politiske aftaler om anklagemyndighedens og politiets virksomhed.

Det er både anklagemyndighedens og politiets pligt at behandle sagerne så hurtigt, som forholdene tillader og ikke bare sørge for, at skyldige bliver draget til ansvar, men også at sikre, at uskyldige ikke bliver retsforfulgt.

Statsadvokaturen, der blev etableret den 1. juni 2002, er underordnet Rigsadvokaten. Statsadvokaturens politiuddannede og administrative personale er en organisatorisk del af Rigspolitiets Politiafdeling.

Arbejdsopgaven

Arbejdsopgaven er på landsplan at varetage efterforskning og eventuelt retsforfølgning af særlige internationale straffesager, herunder navnlig folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser, terrorhandlinger og andre alvorlige forbrydelser begået i udlandet.

Formålet er at sikre, at Danmark ikke bliver fristed for personer, som med rimelig grund kan mistænkes for at have begået nogle af de nævnte alvorlige forbrydelser.

Statsadvokaten er chef for statsadvokaturen og har det overordnede ansvar for det arbejde, som udføres af alle statsadvokaturens medarbejdere. Chefkriminalinspektøren er leder af statsadvokaturens efterforskning. Ved årets udgang var der ansat 6 jurister, 10 kriminalpolititjenestemænd og 2 administrative medarbejdere.

Statsadvokaturen har lokaler i Jens Kofods Gade 1 i København.

3. Mål for 2005

De vigtigste målsætninger for 2005 var at sikre kvalitet og effektivitet i efterforskning og sagsbehandling, at sikre, at alle personer, der er omfattet af statsadvokatens arbejdsområde, får deres mulige strafbare forhold undersøgt og eventuelt bliver retsforfulgt, samt at sikre, at ofre og vidner i Danmark og udlandet bliver identificeret. Hertil kommer indsamling og international udveksling af baggrundsviden om gerningslande, at fastholde og udvikle personalets uddannelse og kompetence og ajourføre statsadvokatens personalepolitik, samt at bidrage til en evaluering af statsadvokatens virke med henblik på hvorvidt og i hvilken form arbejdet skal videreføres efter den 1. juni 2006.

Skemaet beskriver de 6 vigtigste målsætningsområder:

Kvalitet og effektivisering af efterforskning og sagsbehandling

Sikring af kvalitet i og effektivisering af efterforskning og sagsbehandling ved bl.a. at evaluere og analysere gennemført efterforskning, at færdigbehandle sager indenfor 12 måneder, at afslutte en intern afhøringsundersøgelse, at fortsætte tæt internationalt samarbejde om efterforskningsmetoder og informationsudveksling, bidrage til en international database og videreudvikle metoder til IT søgning i åbne kilder.

Identificere kriminelle

Sikring af, at alle personer, der er omfattet af statsadvokatens ansvarsområde, får mulige strafbare forhold undersøgt og evt. bliver retsforfulgt, samt at ofre og vidner i Danmark og udlandet bliver identificeret bl.a. ved at gennemføre check af internationalt efterlyste krigsforbrydere m.v., yderligere adgang til Udlændingestyrelsens fremmedsager, at være opsøgende i forhold til persongrupper og andre kilder ved at promovere statsadvokatens arbejde.

International udveksling

Indsamling og international udveksling af nødvendig baggrundsviden om gerningslande gennem international fastlagt indeks

Uddannelse og kompetenceudvikling

Fastholdelse og udvikling af personalets uddannelse og kompetence, både fagligt, sprogligt og med hensyn til arbejdsmetoder, bl.a. ved uddannelse, udvikling og eksterne udvekslingsophold.

Personalepolitik

Ajourføring af statsadvokatens personalepolitik under hensyntagen til overordnede vedtagne politikker.

Evaluering af statsadvokaturen

Bidrag til evaluering af statsadvokaturen med henblik på stillingtagen til, hvorvidt og i givet fald i hvilken form arbejdet skal videreføres efter den 1. juni 2006.

4. Behandlede straffesager

Anmeldte straffesager

I løbet af 2005 blev modtaget i alt 31 nye sager om meget alvorlige forbrydelser begået i udlandet til undersøgelse og behandling. Sammenholdt med anmeldelserne fra perioden siden statsadvokatens oprettelse, har statsadvokaturen ved udgangen af 2005 i alt modtaget 113 anmeldelser.

Tabel 1. Anmeldte sager i løbet af året

År	2002	2003	2004	2005
Antal sager	23	28	31	31

Antallet af anmeldte sager har siden statsadvokatens oprettelse været nogenlunde konstant svarende til gennemsnitlig 2 - 3 nye sager hver måned. Dette tal holdt sig også i 2005. Fordelingen af anmeldelser på årets kvartaler var således:

Tabel 2. Anmeldte sager pr. kvartal

Kvartal	Januar	April	Juli	Oktober
Antal sager	5	7	9	10

De anmeldte sager drejer sig typisk om drab, medvirken til drab, vold, tortur og lignende. De nye sager fordeler sig på følgende forbrydelsestyper:

Tabel 3. Anmeldte sager efter alvorligste forbrydelsestype

Forbrydelse	Drab	Medvirken til drab ¹	Vold / tortur m.v.	Frihedsberøvelse	Andet
Antal sager	15	10	3	1	2

¹ I en del sager er medvirken relateret til et ledelses- eller kommandoansvar

Det skal generelt bemærkes, at en del af anmeldelserne omfatter flere forbrydelser, også uafhængigt af hinanden, og at der f.eks. i de alvorligste sager, hvor der efterforskes drab, også ind imellem er mistanke om alvorlig vold og eksempelvis sædelighedskriminalitet.

Få af sagerne har vist sig at handle om krigsforbrydelser som beskrevet i Geneve-konventionernes regler om behandling af krigsfanger eller civile under væbnede konflikter. Gennemgående er der tale om meget alvorlige forbrydelser ofte begået under borgerkrig eller tilsvarende forhold. I et vist omfang vedrører sagerne dog også rent private opgør mellem enkelte personer eller familier.

Sagseksempel. Krigsforbrydelse

Efter omtalen af statsadvokaturen den husstandsomdelte Søndagsavisen rettede en person fra det tidligere Jugoslavien henvendelse og fortalte, at et familiemedlem, en serbisk mand fra Bosnien, i sommeren 1992 havde været interneret i en lejr sammen med andre serbere. Kort efter sin ankomst til Danmark i 1993 genkendte han i en flygtningelejr en kvinde, der havde været fangevogter i lejren. Hun havde bl.a. havde forøvet tortur mod ham og nogle af de kvindelige fanger i lejren.

Kvinden (YY) blev identificeret, og ved gennemgang af materiale tilgængeligt i forskellige åbne kilder blev det konstateret, at der under borgerkrigen i Bosnien blev foregået adskillige drab, seksuelle ydmygelser, tortur og vold samt andre former for ydmygelser mod de serbiske fanger, der var interneret i lejren, som inden krigen fungerede som depot og magasin for Den Jugoslaviske Folkehær. I maj 1992 etablerede de kroatiske styrker interneringslejren for serbiske fanger. I det tilgængelige materiale blev YY ikke omtalt, men en kvinde med samme efternavn blev nævnt.

Den tidligere fange fortalte, at fangerne i lejren blev tvunget til at skrive under på papirer, hvor de frasagde sig alle deres ejendomme d.v.s. alt det, de ejede. Han fortalte, at YY selv gennempryglede en fange med de bare næver og sparket ham i skridtet med støvler på. Liget af denne fange blev senere fundet uden for lejren. Endvidere skulle YY have overtalte de mandlige fangevogtere til at være mere hårdhændede, end de normalt var.

Under efterforskningen blev 8 vidner identificeret og fundet, som alle har være interneret i lejren i den omhandlede periode. De 7 er blevet afhørt, mens et vidne ikke ønskede at udtale sig. De 6 af vidnerne fortalte alle om drabene på de to fanger, men ingen af dem nævnte YY. 3 af vidnerne fortalte om YY's rolle med at tvinge fangerne til at afstå deres ejendomme. Et af vidnerne følte sig truet til at skrive under, idet der var fire bevæbnede vagter omkring YY.

I maj måned 2005 blev lejren besigtiget af medarbejdere fra statsadvokaturen sammen med det bosniske nationale politi. Ifølge de lokale politifolk har myndighederne ikke efterforsket eller indledt sager ved domstolene vedrørende de forbrydelser, der blev begået i lejren under krigen.

Efterforskningen blev indstillet, da et evt. strafansvar for tortur og ulovlig tvang var forældet.

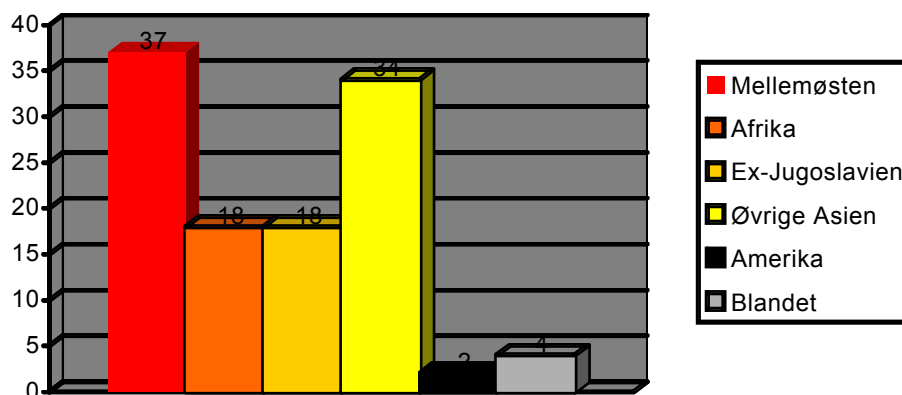
De anmeldte sager repræsenterer forbrydelser begået i 16 forskellige lande i 4 verdensdele. Hovedparten af de nye sager stammer fra Asien, herunder Afghanistan, Mellemøsten og Afrika. De øvrige sager fordeler sig nogenlunde ligeligt mellem, Ex-Jugoslavien og Amerika. Sagerne fordeler sig i således:

Tabel 4. Anmeldte sager i 2005 efter gerningssted

Region	Mellemøsten	Afrika	Ex-Jugoslavien	Øvrige Asien	Amerika	Andre Steder
Antal sager	6	7	3	9	2	4

Totalt set kan de 113 sager, som statsadvokaturen siden 2002 har modtaget til behandling fordeles i 6 følgende hovedgrupper:

Tabel 5. Det totale antal anmeldte sager 2002 – 2005 efter gerningssted

Statsadvokatens sager anmeldes i stigende grad af private, eventuelt via politikredsene, eller er opstået som et resultat af statsadvokatens arbejde (initiativsager), frem for at blive modtaget fra Udlændingestyrelsen.

Ved statsadvokatens etablering i 2002 og de første 6 måneder derefter kom 87 % af sagerne fra Udlændingestyrelsen. I 2005 stod Udlændingestyrelsen for 29 % af de nye sager.

Fordelingen af sager efter anmelder er således:

Tabel 6. Anmeldte sager i 2005 efter anmelder

Fra	Udlændingestyrelsen	Private	Politimyndigheder/ Andre	Initiativ
Antal sager	9	8	7	7

Verserende straffesager

Ved årets udgang verserede 24 sager. Sammenholdt med de to forudgående år har antallet af verserende sager været faldende.

Tabel 7. Verserende sager ved årets udgang

År	2002	2003	2004	2005
Antal sager	22	31 ²	28	24 ³

De verserende sager repræsenterer følgende forbrydelsestyper. Hvis en sag indeholder flere forbrydelser, er sagen er altid registreret under den alvorligste forbrydelse.

Tabel 8. Verserende sager i 2005 efter alvorligste forbrydelsestype

Forbrydelse	Drab	Medvirken til drab	Vold / tortur m.v.	Friheds- berøvelse	Andet
Antal sager	12	8	4	-	--

Af de 24 verserende sager ved årets udgang er 1 anmeldt i 2003 og 2 er anmeldt i 2004. De verserende sager repræsenterer forbrydelser begået i følgende regioner:

² En sag mod en tidligere irakiske hærfører, som er eftersøgt, indgår i antallet af afgjorte sager, idet det i 2003 blev skønnet, at sagen var færdigefterforsket, og at der var tiltalegrundlag i sagen.

³ En sag blev sluttet i 2003 men genoptaget i 2005

Tabel 9. Verserende sager i 2005 efter gerningssted

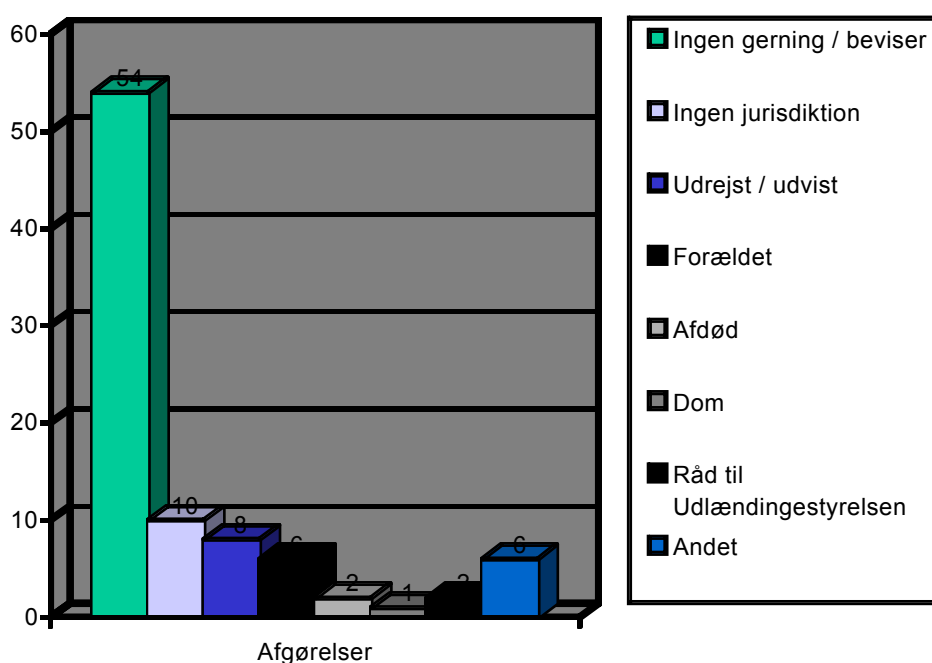
Region	Mellemøsten	Afrika	Ex. Jugoslavien	Øvrige Asien	Amerika	Andre steder
Antal sager	7	7	1	8	-	1

Afsluttede straffesager

I løbet af året blev 35 sager afsluttet. I 20 sager viste efterforskningen, at der ikke fandtes tilstrækkeligt med beviser mod de mistænkte, så der ikke var udsigt til domfældelse. I 5 sager havde statsadvokaturen ikke jurisdiktion til at retsforfølge gerningsmanden, og i 3 sager var forbrydelsen forældet. I andre sager viste det sig, at den formodede gerningsmand forlod landet, og i et tilfælde afgik den mistænkte ved døden inden sagens afslutning. Andre sager blev afsluttet, fordi forbrydelsen kunne betragtes som nødværge eller ikke var alvorlig kriminalitet, som falder inden for statsadvokatens ansvarsområde. Siden statsadvokatens oprettelse er i alt 89 sager afsluttet.

I 3 af de afsluttede sager er afgørelsen blevet påklaget, heraf 2 i 2005. Rigsadvokaten har i alle sager tiltrådt statsadvokatens afgørelse.

Tabel 10, Afgjorte sager 2002 - 2005

Sagseksempel, Anmeldelse om krigsforbrydelse

Tirsdag morgen den 22. marts 2005 var en morgen som mange andre. Bare ikke for medarbejderne i statsadvokaturen. Klokken 0600 bragte Radioavisen et indslag, hvor det forlød, at en russisk krigsforbryder var i landet, og at der senere samme dag ville blive indgivet anmeldelse mod den pågældende til statsadvokaturen. Det drejede sig om en russisk general, der efter det oplyste skulle være ansvarlig for krigsforbrydelser, begået i Tjetjenien i 1995. Indslaget udløste straks hektisk telefonaktivitet for at sikre underretning til alle relevante personer og myndigheder. Klokken 0800 skete den første orientering i afdelingen. Opgaver blev fordelt og informationer indhentet for at være så velforberedte som muligt til at modtage anmeldelsen. Det blev konstateret, at generalens besøg i Danmark havde været varslet i længere tid, og at han allerede havde opholdt sig i landet i et par dage og deltaget i en offentlig konference, og at han faktisk skulle rejse ud af landet senere på dagen. Der meldte sig det nærliggende spørgsmål, hvorfor anmelderne ikke tidligere har henvendt sig. Det ville have givet mere tid til den nødvendige undersøgelse.

Klokken 0930 ankom anmelderne under stort presseopbud. Interessen blev yderligere understreget ved, at man bad bl.a. om at måtte filme selve anmeldelsessituationen. Dette blev dog afvist. Af materialet fremgik, at generalen blev anmeldt for som øverstkommanderende for de russiske militære MVD-styrker at have begået krigsforbrydelser i Tjetjenien i 1995 – 1996, navnlig i forbindelse med et angreb på byen Samasjki i april 1995.

Det var alvorlige anklager, som indenfor en meget kort tidsramme skulle undersøges. De kunne i yderste konsekvens medføre, at der skulle skrives til anholdelse af generalen og fremstilling i retten med henblik på varetægtsfængsling. Anmelderne blev afhørt og spurgt, om de havde kendskab til andre personer i Danmark, der kunne bidrage til sagens oplysning – enten som vidner eller ofre. Dette viste sig ikke at være tilfældet, og i det materiale, der blev modtaget, var der umiddelbart ikke noget, som kunne begrunde en anholdelse. Pressen var i løbet af dagen stærkt interesseret i, hvordan sagen skred frem, men der kunne ikke oplyses andet, end at sagen blev efterforsket. På det juridiske plan blev der foretaget parallelle undersøgelser, som skulle afklare, hvorvidt Danmark overhovedet havde jurisdiktion og dermed skulle påtage sig en eventuel strafferetlig forfølgning. Dette spørgsmål blev i sagens natur det helt centrale i begivenhedsforløbet, for uden jurisdiktion ville det være uden mening at fortsætte efterforskningen.

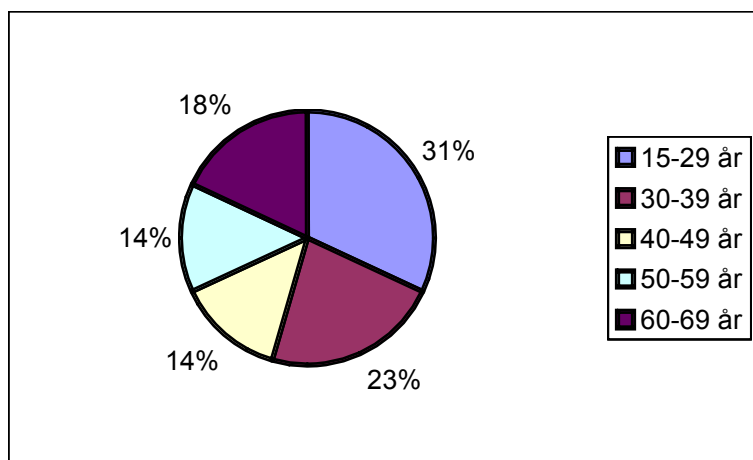
Om eftermiddagen ved 17-tiden var konklusionen, at Danmark ikke havde jurisdiktion i sagen, og at anmeldelsen som følge deraf måtte afvises. Efterforskningen og de juridiske vurderinger af sagens fakta konkluderede, at de begivenheder, sagen omhandlede, havde fundet sted uden for Danmark, og at generalen ikke var dansk statsborger eller bosiddende i Danmark. Desuden blev begivenhederne anset for at være en intern, væbnet konflikt. For forbrydelser, begået under sådanne ikke internationale væbnede konflikter, er der ikke pligt til at foretage retsforfølgning i henhold til Geneve-konventionerne og disses tillægsprotokoller. Dette blev meddelt de interesserede parter, og det hidtil korteste sagsforløb i statsadvokaturens historie kunne afsluttes. Som en pressemæssig 'efterglød' fik anmelderne og statsadvokaturen samme aften i TV lejlighed til overfor offentligheden at redegøre for hver deres betragtninger og vurderinger.

Afgørelsen blev påklaget til Rigsadvokaten, der fandt, at anmelderne ikke var klageberettigede.

Mistænkte og sigtede

Statsadvokatens udgangspunkt for at iværksætte en undersøgelse er, at der er mistanke om, at der er begået en forbrydelse i udlandet, som kan retsforfølges i Danmark. Blandt de anmeldte mistænkte er en enkelt kvinde, resten er mænd. I 7 sager er den pågældendes alder ikke kendt. Ser man på aldersfordelingen blandt de anmeldte mistænkte i 2005, som er identificeret, viser der sig følgende billede:

Tabel 11. Aldersfordeling på mistænkte 2005

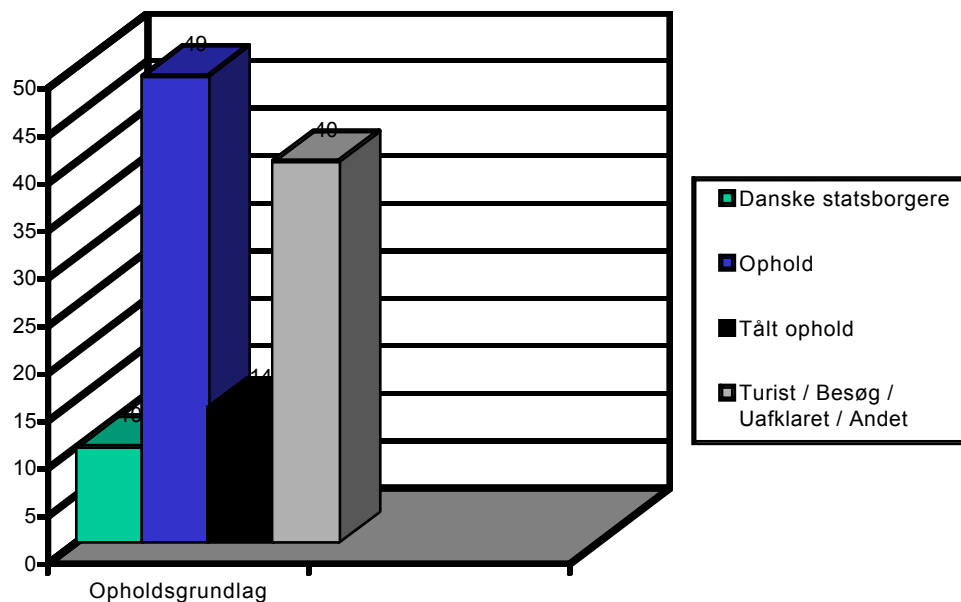

Som det kan ses, er den aldersmæssige spredning blandt de mistænkte stor og dækker stort set alle voksne aldersgrupper. Det billede har i øvrigt været nogenlunde konstant siden 2002.

De mistænkte kommer helt overvejende fra det område, hvor den formodede forbrydelse er begået. Af de anmeldte mistænkte personer i 2005 havde 17 opholdstilladelse, 1 er dansk statsborger, 3 havde såkaldt "tålt ophold"⁴, mens resten ikke havde fået afgjort deres opholdsgrundlag. En anden gruppe af mistænkte opholdt sig i landet som turister eller på besøg. For det totale antal sager behandlet af statsadvokaturen siden 2002 havde de mistænkte og sigtede følgende opholdsgrundlag.

⁴ Betegnelsen "tålt ophold" dækker over, at udlændingemyndighederne har fastslået, at der er alvorlig grund til at antage, at den pågældende før ankomsten til Danmark har begået en krigsforbrydelse, forbrydelse mod freden eller forbrydelse mod menneskeheden, alvorlig ikke-politisk forbrydelse eller gjort sig skyldig i handlinger i strid med De Forenede Nationers mål og grundsætninger. Retsstillingen er herefter den, at de pågældende ikke kan få asyl, men på den anden side ikke sendes til hjemlandet på grund af risiko for dødsstraf, tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf samt forfølgelse, jf. udlændingelovens § 31.

Tabel 12. Opholdsgrundlag 2002 - 2005 for de mistænkte og sigtede

Retshjælp

Som omtalt i afsnit 2 behandler statsadvokaturen sager om alvorlig kriminalitet, hvor den strafbare handling har fundet sted i udlandet. Oplysninger, der er nødvendige for at kunne afgøre, om der er udsigt til domfældelse, befinder sig som hovedregel i udlandet, og det gælder både gerningssted, ofre, vidner og dokumenter. Adgangen til oplysninger afhænger derfor af det samarbejde eller den retshjælp, man kan opnå med det eller de lande, hvor beviserne måtte befinde sig.

Derudover yder statsadvokaturen retshjælp til udenlandske myndigheder, typisk i sager, der er omfattet af statsadvokaturens arbejdsområde. Samarbejde med lande, der er omfattet af det nordiske samarbejde, den europæiske retshjælpskonvention (1959-konventionen) eller EU's retshjælpskonvention, ligger i faste og enkle rammer, hvor det er muligt at rette direkte henvendelse til de myndigheder i andre lande, der skal yde retshjælpen.

Anderledes forholder det sig med lande, som Danmark ikke har en aftale med om retshjælp. Her skal en detaljeret begæring sendes til Justitsministeriet, der sender begæringen til Udenrigsministeriet, der sender begæringen til modtagerlandets udenrigsministerium, som så sender begæringen til vedkommende myndighed. Inklusive oversættelser går der typisk en rum tid, før svaret er kommet frem til statsadvokaturen. Det har dog vist sig muligt at kommunikere direkte med vedkommende myndighed efter nærmere aftale med Justitsministeriet og Udenrigsministeriet. Bortset fra det løbende samarbejde i verserende sager blev der i 2005 sendt 3 formelle begæring om retshjælp til europæiske lande, som deltager i Schengen samarbejdet og 5 formelle begæring til lande uden for dette samarbejde. En begæring, der er sendt til Israel i

midten af 2004, er fortsat ikke hverken besvaret eller afvist. Statsadvokaturen har i 2005 modtaget 5 begæringer, der alle er besvaret. Som omtalt i det følgende afsnit under 'Sagsbehandlingstiden' har erfaringen vist, at et besøg i det land, der skal yde retshjælp, fremmer sagsbehandlingen.

5. Årets Resultater

Resultater set i forhold til målsætninger

Når et år er gået, er det altid nyttigt at gøre resultatet af ens virksomhed op, og det er altid spændende at se tilbage på de mål, man satte sig ved årets begyndelse. Skemaet nedenfor nævner målsætningen for 2005 og henviser til de afsnit i årsberetningen, der beskriver, hvad der er sket i årets løb.

Vigtigste målsætninger for 2005	Hvad er sket ?
Sikring af kvalitet i og effektivisering af efterforskning og sagsbehandling ved bl.a. at evaluere og analysere gennemført efterforskning, at færdigbehandle sager indenfor 12 måneder, at afslutte en intern afhøringsundersøgelse, at fortsætte tæt internationalt samarbejde om efterforskningsmetoder og informationsudveksling, bidrage til en international database og videreudvikle metoder til IT søgning i åbne kilder.	Se side 15 om sagsbehandlingstiden, side 29 om samarbejdsrelationer,
Sikring af, at alle personer, der er omfattet af statsadvokatens ansvarsområde, får mulige strafbare forhold undersøgt og evt. bliver retsforfulgt, samt at ofre og vidner i Danmark og udlandet bliver identificeret bl.a. ved at gennemføre check af internationalt efterlyste krigsforbrydere m.v., yderligere adgang til Udlændingestyrelsens fremmedsager, at være opsøgende i forhold til persongrupper og andre kilder ved at promovere statsadvokatens arbejde.	Se side 19 - 21 om strukturtilpasning, side 21 – 22 om ledelse og arbejdsform side 32 om behov for regelændringer
Indsamling og international udveksling af nødvendig baggrundsviden om gerningslande gennem international fastlagt indeks	Se side 19 – 21 om strukturtilpasning
Fastholdelse og udvikling af personalets uddannelse og kompetence, både fagligt, sprogligt og med hensyn til arbejdsmetoder, bl.a. ved uddannelse, udvikling og eksterne udvekslingsophold.	Se side 34 – 36 om personalesituationen, side 38 om kvalitetsarbejde
Ajourføring af statsadvokatens personalepolitik under hensyntagen til overordnede vedtagne politikker.	Se side 36 – 37 om videreuddannelse og udvikling

Bidrag til evaluering af statsadvokaturen med henblik på stillingtagen til, hvorvidt og i givet fald i hvilken form arbejdet skal videreføres efter den 1. juni 2006.	Se side 32 om evaluering af statsadvokaturen
---	--

Sagsbehandlingstiden

Statsadvokaturen har i 2005 afsluttet 35 sager. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra disse sagers modtagelse til den endelige afklaring er 6,5 måneder.

For årene 2002 og 2003 var det tilsvarende tal godt 7 måneder, og for 2004 var tallet godt 10 måneder. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er med andre ord forkortet væsentligt i forhold til 2004 og ligger fortsat inden for målsætningen på de 12 måneder.

Da sagerne er meget forskellige i både kompleksitet, omfang og tilgængelighed, kan det ikke overraske, at der også bag den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2004 er store forskelle.

Tabel 13, Absolut og relativ sagsbehandlingstid på afsluttede sager

Samlet tidsforbrug i måneder	0-3	4-6	7-9	10-11	12-14	15-17	18-26	27 >	I alt
2005	14 (40 %)	7 (20 %)	4 (11 %)	2 (6 %)	3 (8,5 %)	3 (8,5 %)	1 (3 %)	1 (3 %)	35 (100 %)
2004	6 (19 %)	6 (19 %)	5 (6 %)	2 (6 %)	3 (9 %)	1 (3 %)	9 (28 %)	0 (0 %)	31 (100 %)
2002-2003	6 (29 %)	2 (9 %)	7 (33 %)	3 (14 %)	1 (5 %)	2 (9 %)			21 (100 %)

Som nævnt er målsætningen, at sagsbehandlingen af statsadvokaturens sager som altovervejende udgangspunkt afsluttes indenfor 12 måneder. Ved sagsbehandling forstås både den politimæssige efterforskning og den juridiske sagsbehandling fra sagens modtagelse til endelig afklaring af eventuel tiltalerejsning eller slutning. Tid fra tiltalerejsning til dom indgår således ikke i opgørelsen.

Den målsætning er i 2005 opfyldt for 27 af sagerne (77 %), hvor den for 2004 var opfyldt i 60 % af sagerne og i 2002-2003 i 85 % af sagerne. 8 afsluttede sager i 2005 har taget mere end 12 måneder at behandle færdigt, hvor det i 2004 var 13 sager og i 2002-2003 var 3 sager.

En enkelt sag, der blev anmeldt i 2002, blev først afsluttet i 2005 efter en behandlingstid på 38 måneder. Hvis denne sag ikke medregnes, er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 5,5 måneder. Den længste sagsbehandlingstid er nu 38 måneder mod tidligere 27 måneder.

Sagseksempel: Det internationale samarbejde kan tage lang tid

Lange sagsbehandlingstider kan ofte forklares med krig, borgerkrig eller ustabile forhold i det område, hvor kriminaliteten er begået. Således også med en sag fra Irak, som indtil nu har rekorden den længste sagsbehandlingstid overhovedet. Statsadvokaturen modtog sagen i august 2002. Den drejede sig om et drab på en hospitalslæge i den nordlige del af Irak, begået i marts 2001 af en irakisk asylansøger, der nu opholdt sig i Danmark. Baseret på asylansøgerens egne oplysninger om at han i affekt havde stukket en saks i halsen på en læge på et hospital, var der rimeligt gode chancer for at oplysninger om at gerningsstedet, gerningstidspunktet, offeret og vidner skulle kunne identificeres.

I 2002 var Saddam Husseins regime stadig ved magten i Irak og Interpol Bagdad blev kontaktet med en rutinemæssig forespørgsel som i en almindelig straffesag. Interpol Bagdad svarede ikke, og primo 2003 blev Saddam Hussein afsat efter koalitionsstyrkernes invasion. Det var imidlertid klart, at krigen havde ødelagt at infrastrukturen og at politiet og Interpol ikke fungerede længere.

SAIS forsøgte derfor via irakisk mellemmand fra Danmark at få kontakt til hospitalet, hvor drabet var begået. I maj 2003 blev det via denne kilde oplyst, at der sandsynligvis ikke var forøvet et drab som angivet. Svaret var dog ikke dækkende for en politimæssig afklaring. Ved en afhøring i juni 2003 fastholdt den mistænkte, at han havde begået drabet som han tidligere havde forklaret. Sideløbende blev mistænktens hustru sporet til Tyskland, hvor hun opholdt sig som asylansøger under falsk identitet. Hun bekræftede til dels handlingen.

Interpol Bagdad fungerede igen i oktober 2003. I et svar fra Bagdad i januar 2004 blev det oplyst, at hospitalets computere var blevet ødelagt eller stjålet under den seneste krig. Dette svar var heller ikke fyldestgørende i forhold til mistænktens forklaring. Andre forsøg på at kontakte irakiske myndigheder gav heller ikke resultat. En direkte telefonisk henvendelse til hospitalet ved hjælp af en arabisktalende tolk blev forsøgt, men ingen ønskede hverken at tale med statsadvokaturen eller i øvrigt give oplysninger.

På grund af forholdene i Irak valgte statsadvokaturen ikke at sende personale til landet for at gennemføre undersøgelser og afhøringer. Fra marts 2005 til oktober 2005 lykkedes det at få kontakter til lokale embedsmænd i nærheden af hospitalet i Irak. Disse kunne samstemmende oplyse, at handlingen aldrig havde fundet sted. På den baggrund blev efterforskningen indstillet. Sagsbehandlingstiden blev på i alt 38 måneder.

Men der er også eksempler på, at undersøgelser kan afsluttes relativt hurtigt, når netværket er på plads.

Sagseksempel, Det internationale samarbejde kan gå hurtigt.

Ekspertise skulle hentes via etablerede netværk for at kunne reagere hurtigt. I november 2004 blev en kinesisk læge anmeldt for medvirken til ufrivillige aborter og herunder drab på levendefødte aborterede børn. Oplysningerne var fremkommet i forbindelse med asylsagen, idet vedkommende var flygtet for ikke at skulle medvirke længere.

For at lægen ville kunne straffes i Danmark, er det en betingelse, at de udførte handlinger også er strafbare i Kina. I Kina har man en officiel "1 barns politik" for at begrænse befolkningstilvæksten. I denne sag havde lægen arbejdet på et hospital, hvor kvinder – efter vedkommendes opfattelse – blev tvunget ind for at få abort, endda på et meget sent tidspunkt i svangerskabet, således at nogle af børnene blev dræbt efter abortering.

Spørgsmålet var herefter, om det var strafbart i Kina for lægen at udføre det arbejde, vedkommende blev pålagt af hospitalet, når vedkommende vidste eller formodede, at kvinderne var blevet tvunget hen til hospitalet. Dette kunne kun afklares ved at få en juridisk vurdering fra Kina.

Statsadvokaturen kunne ret enkelt indhente en udtalelse fra en kinesisk anklager, der kunne oplyse, at det er tvivlsomt om de beskrevne forhold er strafbare efter kinesisk lovgivning. Abort er tilladt i Kina, og der er ingen øvre tidsgrænse for indgrebet. Drab på et aborteret foster er efter det oplyste aldrig retsforfulgt i Kina. Det forhold, at en læge udfører abort på en gravid kvinde mod hendes vilje er ej heller en strafbar handling efter kinesisk lov.

På denne baggrund kunne sagen slutes i begyndelsen af februar 2005.

Det er bemærkelsesværdigt, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er gået ned i løbet af 2005, selv om de afsluttede sager omfatter nogle af de mest komplicerede og vanskeligst tilgængelige sager, som blev anmeldt i henholdsvis 2004, 2003 og 2002.

Ser man nærmere på de 8 sager, der blev afsluttet i 2005 og som har taget mere end 12 måneder at få afklaret, er der ikke noget entydigt billede - hverken med hensyn til geografi eller sagernes karakter.

Den altovervejende hovedårsag er meget vanskelige kommunikationsveje og -muligheder med de berørte lande. Erfaringen har vist, at et besøg i det land, man samarbejder med ofte fremmer sagsbehandlingstiden og afkorter endog meget lange ventetider. I nogle enkelte sager har efterforskningen også trukket ud, idet mistænkte er "gået under jorden" og har været efterlyst.

6. Organisation, ledelse og arbejdsform

Organisationsmodel

Siden statsadvokatens etablering er der på grund af sagernes særlige karakter og under hensyn til personaleressourcerne lagt stor vægt på at skabe en virksomhed, som tilrettelægger og gennemfører sit arbejde i den største grad af tværfagligt samarbejde. Det betyder i praksis:

- at der arbejdes i tværfaglige gruppestrukturer,
- at hver enkelt medarbejder bliver ansvarlig for delprojekter og sagsområder,
- at alle medarbejdere i praksis vil komme til at bidrage på alle sags- og projektområder, afhængig af det enkelte områdes øjeblikkelige prioritering,
- at der arbejdes med fastlagte og prioriterede mål og delmål for undersøgelsen, og
- at efterforskningen og sagsbehandlingen faseopdeles med løbende evaluering.

Den konkrete organisering af arbejdet afhænger af de til enhver tid verserende efterforskninger. Ved statsadvokatens etablering var det åbenbart, at geografi var en væsentlig faktor i organisering af arbejdet. Det gjaldt om at opbygge en detaljeret viden om de områder og konflikter, efterforskningen sigtede på. Samtidig blev den helt overvejende del af sagerne i begyndelsen leveret af Udlændingestyrelsen. Derfor valgtes den følgende organisationsmodel:

Hidtidig organisationsmodel

Hver geografisk gruppe bestod af 2 efterforskere og 1 juridisk medarbejder, der i samarbejde tilrettelagde, efterforskede og behandlede sager inden for eget ansvarsområde. Begrundelsen for

at arbejde i geografiske grupper var især behovet for at kende historiske, politiske, samfundsmæssige og kulturelle forhold i de lande, hvor de strafbare handlinger var begået.

Strukturtilpasning

I 2005 havde statsadvokaturens arbejdsvilkår ændret sig så meget, at en strukturtilpasning var påkrævet. Først og fremmest var der langsomt sket en ændring i sagstilgangen. Ved statsadvokaturens etablering og i de første 6 måneder derefter kom 87 % af sagerne fra Udlændingestyrelsen. I 2003 var Udlændingestyrelsens andel i nye sager 64 %, og i 2004 faldt andelen til 57 %. I 2005 var andelen kun på 27 %. Der er intet usædvanligt i denne udvikling, da antallet af nye asylansøgere er faldet betydeligt siden statsadvokaturens oprettelse. En anden årsag kan være, at det er rygtedes, at man bliver retsforfulgt i Danmark, hvis man som asylgrund angiver at have begået alvorlige forbrydelser i sit hjemland.

På den baggrund blev det besluttet, at statsadvokaturen selv i vidt omfang må tage ansvaret for at finde frem til de personer, hvis forhold skal undersøges. Det blev besluttet at opprioritere og løse denne vigtige opgave gennem en systematisk, målrettet og kontinuerlig indsats.

En anden vigtig grund til at foretage en strukturtilpasning var, at den indsamlede viden om gerningslandene havde nået et så betragteligt niveau, at det var nødvendigt at systematisere og analysere denne viden i en videndatabase.

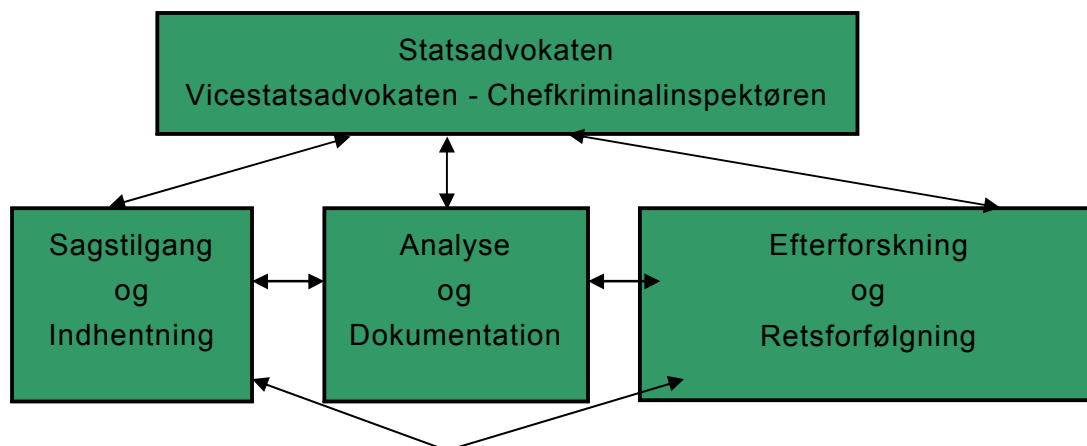
Den fortsatte sikring af betydelig viden om blandt andet internationale forhold bør ligeledes ske gennem en målrettet og kontinuerlig indsats. Den nødvendige viden indsamles dels fra nationale og internationale kilder som generel baggrundsviden om krige, konflikter, politiske, etniske og sociale forhold, og findes dels i de sager, der allerede er efterforsket. Den samlede mængde af indsamlet viden bør systematiseres, analyseres og fastholdes, til dels i en videndatabank. Med andre ord, en systematisk ekstern og intern indsamling af viden og en sikring af denne viden til brug ved fremtidige efterforskninger er essentiel. Opbygningen af et nationalt og internationalt netværk, hvorfra ekstern viden kan indsamles, er en vigtig del af nøgleopgaven videnindsamling.

Under hensyn til udviklingen i statsadvokaturens nøglefunktioner og de ændrede arbejdsvilkår blev det besluttet at tilpasse strukturen og at arbejde med 4 tværfaglige grupper:

Funktionsgrupper
Sagstilgang og Indhentning
Analyse og Dokumentation
Efterforskning og Retsforfølgning
Ledelse

Den konkrete organisering af arbejdet afhænger af de til enhver tid verserende opgaver. Under normale forhold arbejdes efter følgende organisationsmodel:

Ny Organisationsmodel

Sagstilgang og indhentningsgruppen består af 4 medarbejdere, heraf 1 jurist og 3 politiuddannede. Det er gruppens opgave at opspore de personer, som kan mistænkes for at have begået alvorlige forbrydelser i udlandet, samt finde personer der kan være ofre for eller vidner til forbrydelser, som skal efterforskes af statsadvokaturen.

Gruppen har til opgave at etablere, fastholde og udvikle samarbejdet til nationale og internationale myndigheder og andre samarbejdspartnere, som kan være kilder til nye sager og ny viden i sager der allerede er under efterforskning. Dette omfatter opsøgende arbejde i etniske grupper samt kontakt til og samarbejde med blandt andet en række definerede målgrupper. Endelig skal gruppen arbejde med vidnebeskyttelse.

Analyse og Dokumentationsgruppen består af 3 medarbejdere, heraf 1 jurist, 1 politiuddannet og 1 administrativ.

Det er gruppens opgave at foretage en struktureret, målrettet videnindsamling samt at analysere og sikre denne viden. Analysegruppen skal planlægge, målrette og strukturere indsamlingen af materiale, der er beregnet til hjælp for efterforskningen og til brug for juridiske vurderinger. Gruppen skal endvidere sikre, at den indvundne viden kan anvendes i retten. Gruppen har endvidere til opgave at gennemgå allerede efterforskede og afsluttede sager for at udtrække relevant viden, som bør fastholdes.

Gruppen skal oprette og udvikle statsadvokaturens videndeling og herunder en videndatabank.

Efterforsknings og retsforfølgningsgruppen består af 7-8 medarbejdere, heraf 1-2 jurister, 5 politiuddannede og 1 administrativ. Efterforskning og retsforfølgning af mistænkte er fortsat statsadvokaturens nøgleopgave. Strukturtilpasningen tilstræber at sikre fremdrift i efterforskningen i alle anmeldte sager, at efterforskning og sagsbehandling er af høj kvalitet, at der løbende foretages evaluering og analyse af gennemført efterforskning, og at efterforskningen afsluttes

tidsmæssigt forsvarligt. Det er fortsat et mål, at hver enkelt sag som altovervejende udgangspunkt skal være afsluttet senest efter 12 måneder.

Organisationsmodellen har følgende personaleanvendelse:

Tabel 14, Personaleanvendelse

Funktion	Jurister	Politiuddannede	Administrative	Total
Sagstilgang og Indhentning	1	3		4
Analyse og Dokumentation	1	1	1	3
Efterforskning og Retsforfølgning	2	5	1	8
Ledelse	2	1		3
Kompetenceudvikling	Et årsværk	Et årsværk		To årsværk
I alt	6	10	2	18

Ledelse og arbejdsform

Arbejdsformen er styret af ønsket om at målrette undersøgelserne inden for de retlige rammer samt at sikre, at tiltalespørgsmålet bliver afgjort, så snart efterforskningen er slut. Efterforskningsmetoderne søges løbende forbedret, bl.a. ved at udnytte internationale erfaringer og fastholde og udvikle nationale og internationale samarbejdsrelationer.

Sikring af, at der arbejdes med fastlagte og prioriterede mål og delmål for undersøgelsen, og at efterforskning og sagsbehandling faseopdeles med løbende opfølgning og evaluering, sker ved, at det samlede arbejde tilrettelægges efter en fastlagt efterforskningsmodel.

Fastlagte mål og rammer, løbende evaluering er sammen med kvalitet og tempo vigtige nøgleord. Når forudsætninger for at iværksætte en egentlig efterforskning og juridisk behandling af en sag er tilstede, det vil sige, når der er en rimelig formodning om at et strafbart forhold inden for statsadvokaturens kompetence er begået, udarbejder den ansvarlige medarbejder i hver enkelt sag en arbejdsplan, som på alle hovedområder af undersøgelsen angiver påtænkte initiativer med angivelse af en ansvarlig og en tidsfrist. Arbejdsplanen virker i praksis som en projektplan og bliver løbende ajourført med resultater og eventuelt nye initiativer. Arbejdsplanen er et styringsredskab

for både efterforskere, anklager og for ledelsen. Mindst hver 3. måned holdes statusmøde mellem efterforskerne og ledelsen, hvor den ajourførte arbejdsplan er udgangspunktet for drøftelse af status og udviklingsmuligheder i hver enkelt sag.

Ved udpegning af særlige projektområder (f.eks. metodeudvikling, internationale samarbejds muligheder eller intern uddannelse) bliver separate arbejdsgrupper nedsat på tværs af de funktionelle grupper. På samme måde bidrager administrative medarbejdere og ledelse i størst muligt omfang til løsning af konkrete arbejdsopgaver i tilknytning til verserende undersøgelser og iværksatte projekter.

Sagsgang

Nye sager, hvad enten der er tale om eksterne anmeldelser eller initiativsager, der er opstået på grund af statsadvokatens arbejde, bliver uden ophold journaliseret og derefter visiteret af ledelsen. Såfremt det umiddelbart skønnes, at der er hold i sagen, og at den i øvrigt er tilstrækkeligt oplyst til at starte en efterforskning, videregives sagen til efterforskningsgruppen. Er dette ikke tilfældet, gives sagen til sagsindhentningsgruppen eller til analysegruppen til et 'kvalitetscheck', eller 'sandsynliggørelse' af, om forbrydelsen kan være sket. I alle tilfælde gives visitationsskemaer parallelt til analysegruppen for en umiddelbar vurdering af, om og i givet fald i hvilket omfang baggrundsmateriale er til rådighed, til administrationen for umiddelbare registerforespørgsler og underretninger, samt til de øvrige grupper til underretning.

Disse indledende aktiviteter foretages i løbet af den første uge efter sagens modtagelse.

Så snart et 'kvalitetscheck' eller 'sandsynlighedscheck' er gennemført, returneres sagen til ledelsen til en fornyet vurdering. Derefter gives sagen til efterforskningsgruppen til egentlig efterforskning (eller henlægges).

Senest 4 uger efter sagens modtagelse holdes et planlægningsmøde med deltagelse af efterforskningsgruppen, analysegruppen, ledelsen samt evt. sagsindhentningsgruppen.

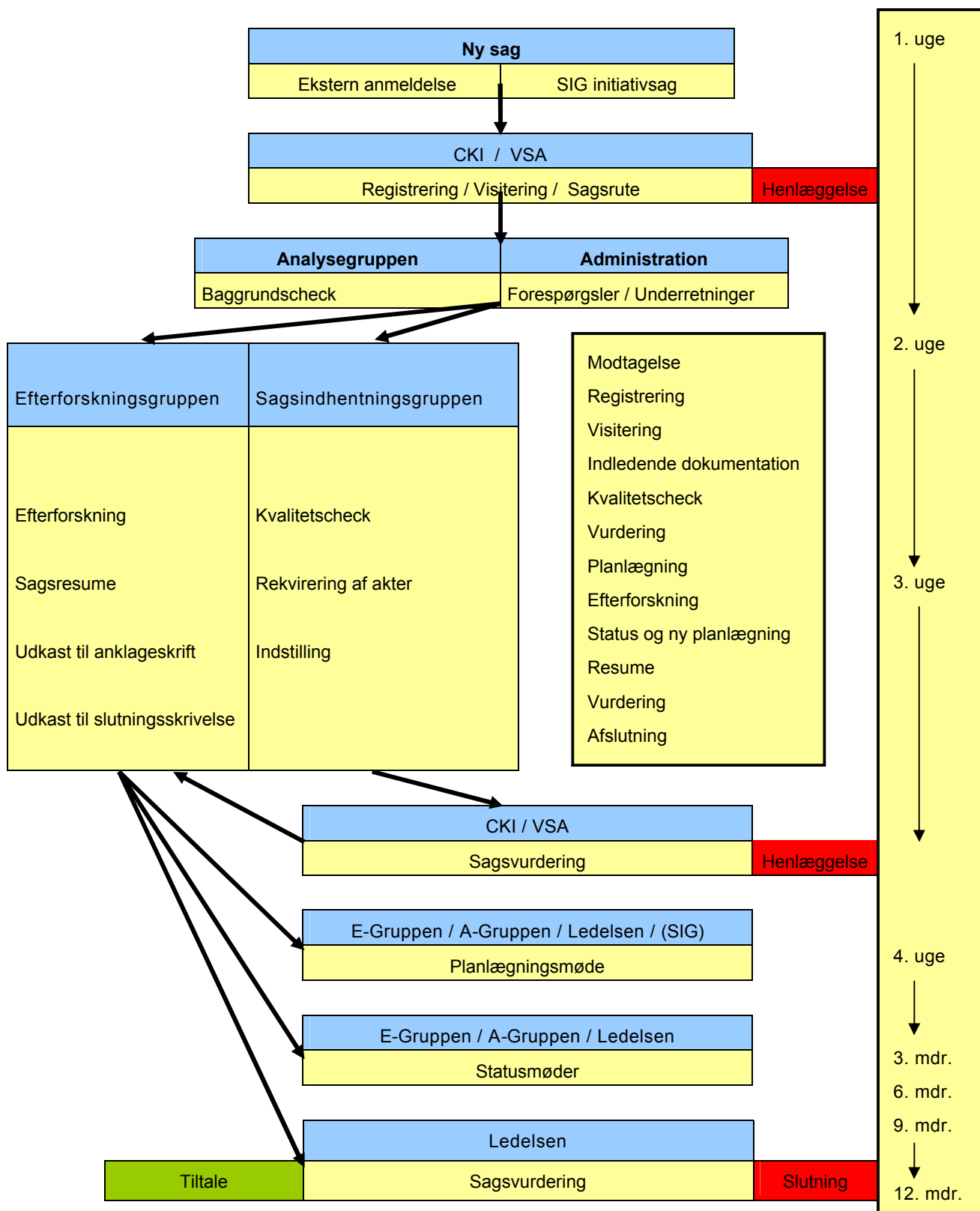
Orienteringsmøder om efterforskningen i verserende sager holdes på ledelsesplan en gang hver måned.

Statusmøder afholdes derefter med efterforskerne, analysegruppen og ledelsen hver 3. måned.

Når sagen skønnes færdigefterforsket, udarbejdes et sagsresume, udkast til anklageskrift eller udkast til slutningskrivelse.

Det følgende skema beskriver sagsgangen i statsadvokaturen.

Sagsgangen i SAIS

Efterforskning i udlandet

Rejser til udlandet har typisk enten til formål at etablere et samarbejde (introduktionsrejser) eller for at skaffe beviser (efterforskningsrejser). Det er en forudsætning for efterforskningsrejser til udlandet, at der er en rimelig formodning om, at en angiven forbrydelse er eller kan være begået.

Der blev i 2005 foretaget en introduktionsrejse til Afghanistan, og i tilslutning hertil efterforskning i begrænset omfang. Formålet med en introduktionsrejse er at identificere og præsentere sig for de myndigheder og organisationer, der senere vil få tilsendt en begæring om retshjælp og i den forbindelse aftale den praktiske fremgangsmåde, herunder sprogkrav. Der er under de indledende drøftelser også mulighed for at få oplysninger om nationale straffe- og procesregler, og om arbejdsdelingen mellem forskellige myndigheder og anden baggrundsviden. Det kan derudover opklares hvilke praktiske muligheder, der er for at identificere og afhøre vidner enten ved lokal foranstaltning eller i forbindelse med en senere efterforskningsrejse.

Libanon, Bosnien og Rwanda var målet for efterforskningsrejser i januar, april og juni måned. Der blev afhørt vidner, herunder indenretligt, og statsadvokaturen fik adgang til allerede eksisterende beviser og kunne besigtige gerningssteder. Sagerne fra Libanon og Bosnien er ikke afgjort med udgangen af 2005. Efterforskningen i sagen fra Rwanda blev indstillet, da mistænkte afgik ved døden af naturlige årsager.

Medarbejdere fra statsadvokaturen har i 2005 i forbindelse med konkret efterforskning eller som led i almindelig informationsudveksling gennemført tjenesterejser til samarbejdspartnere i en række lande i Europa. Således kan nævnes Tyskland, Belgien og Holland.

Sagseksempel, Grov mishandling i Rwanda

I slutningen af 2004 indledte statsadvokaturen efterforskning mod den herboende rwandiske statsborger DR. Baggrunden var, at Rwanda i 2000 anmodede Danmark om at udlevere DR til retsforfølgning. Han var mistænkt for at have bortført, mishandlet og tortureret 3 unge mennesker i Rwanda i 1997. Det blev i 2003 besluttet, at Danmark ikke ville efterkomme begæringen fra Rwanda om at udlevere til retsforfølgelse. Rwanda fremsatte en anmodning om, at han måtte blive retsfulgt i Danmark.

DR var på gerningstidspunktet i 1997 medlem af parlamentet i Rwanda, havde immunitet og var dagligt omgivet af flere livvagter. Under et besøg hos sin veninde, der ejede en forretning, mistede han i april 1997 en tegnebog indeholdende et større pengebeløb. Han og veninden mistænkte et par af forretningens kunder, den 22-årige D og hans søster C på 17 år. DR opsøgte D sammen med en livvagt og beskyldte ham for tyveri. D blev truet med en revolver, bagbundet, bortført og gennembanket med en trækølle det meste af en nat. De følgende 6 dage blev D holdt indespærret i DR's hjem eller hos det lokale gendarmeri. D blev udsat for meget grov tortur. Han fik bundet på hænder og fødder på ryggen, blev pryglet i timevis og tortureret med elektriske stød på brystet med strømførende ledninger fra et komfur.

Da D ikke længere kunne holde torturen ud, bildte han sine bødler ind, at pengene var skjult forskellige steder i og omkring Kigali. D blev i bil kørt til de steder, hvor pengene angiveligt var skjult. Under kørslen blev han igen gennemtævet, fik lagt et reb stramt om halsen og fik klippet i sine testikler. Hver gang det gik op for bødlerne, at pengene ikke fandtes, blev D trakteret med knytnæveslag, blev sparket, bagbundet, stranguleret med reb og truet med at blive smidt i floden.

Den følgende nat lykkedes det D at flygte, og den næste måneds tid søgte DR og hans medgerningsmænd efter ham. Da det ikke lykkedes at finde ham, bortførte de i stedet D's søster C fra dennes kostskole. C blev holdt indespærret i et lille værelse og meget groft mishandlet i løbet af de næste 10 dage. Hun blev gentagne gange klædt af, bundet til en seng, slået og meget groft seksuelt mishandlet. Bødlerne brugte torturinstrumenter såsom stearinlys, knive, reb, lommelygte, revolver, en tang og C blev meget ilde tilredt.

Til sidst, da C heller ikke kunne klare torturen længere, fortalte hun, at pengene befandt sig i forskellige lokaliteter i omegnen. Efter flere gange forgæves at have søgt efter pengene, vendte bødlerne tilbage og fortsatte mishandlingen.

I mellemtiden havde DR og hans bragt ham tilbage til værelset, hvor forførelig forfatning fortsatte. D blev igen mishandlet fik han trukket samtlige stjålne penge stadig ikke blev medgerningsmænd den kun 15 lillesøster. De to piger blev bror. Da de ikke gjorde det godt køretur for at lede efter pengene, bagagerummet i DR's bil, blev han Samtlige gerningsmænd blev dog med undtagelse af DR, der parlamentsmedlem. Sagen blev statsadvokat, men inden rejste DR i 1999 til Danmark.

medgerningsmænd fundet D og hans søster befandt sig i en Mishandlingen af søskendeparret og ydmyget på forskellig vis, bl.a. fingernegle af med en tang. Da de fundet, bortførte DR og hans årige J, som er D og C's beordret til at mishandle deres nok, blev de pryglet. Under en hvor D bagbundet lå i endelig befriet af politiet. anholdt og varetægtsfængslet, var beskyttet af sin immunitet som efterforsket af den lokale undersøgelserne var afsluttet

Ar efter grov mishandling begået 8 år tidligere

I juni 2005 foretog statsadvokaturen efterforskning af sagen i Rwanda. Tekniske undersøgelser og vidneafhøringer blev foretaget i samarbejde med lokale myndigheder. Undersøgelserne gav beviser for den ualmindelig grove tortur samt for, at D og C havde været i livsfare, mens de var bortført af DR og hans medgerningsmænd. Kort tid efter at medarbejderne fra statsadvokaturen vendte tilbage til Danmark, blev det konstateret, at DR var afgået ved døden. Myndighederne i Rwanda udtrykte stor tilfredshed med, at Danmark tog skridt til at retsforfølge DR for de grove forbrydelser, han kunne mistænkes for.

Afhøring i Rwanda

Afgivelse af medarbejdere til FN i Libanon

Efter opfordring fra FN besluttede at Danmark deltage i efterforskningen af drabet på Libanons tidligere premierminister Rafik Hariri. Valget faldt på 2 medarbejdere fra statsadvokaturen, der i 3 måneder var afgivet til FN's undersøgelseskommission.

Den 14. februar 2005 blev Libanons tidligere premierminister Rafik Hariri dræbt sammen med 21 andre, da en ca. 1000 kg bombe eksploderede i Beirut.

Gerningsstedet

Rafik Hariri var forretningsmand, der efter afslutning af borgerkrigen i Libanon i 1992 dannede sin første regering som premierminister. I mere end et årti var han den ledende politiske figur i Libanon, og han nød stor international anseelse. Han ansås for at stå bag en internationale kampagne for at afslutte den mangeårige syriske besættelse af Libanon og den syriske præsident skulle i august 2004 under et møde i Damaskus angiveligt have truet Hariri på livet.

Mere end 1 million libanesere samlede sig den 14. marts 2005 til demonstration i Beirut gader med krav om syrisk tilbagetrækning. Det internationale samfund reagerede ved at sende en 'fact-finding-mission' til Libanon. Missionen konkluderede den 24. marts 2005, at de libanesiske myndigheder havde udført en mangelfuld og uprofessionel efterforskning af eksplosionen, der dræbte Hariri. På baggrund heraf anbefalede missionen, at der blev dannet et uafhængigt, internationalt efterforsknings-team med henblik på at afdække sandheden.

FN's Sikkerhedsråd fulgte missionens anbefaling og i alt 30 efterforskere fra 17 forskellige lande blev udvalgt til at forestå den komplicerede efterforskning. Den 16. juni 2005 blev kommissionen (UNIIC), der blev ledet af en tysk anklager, erklæret for 'operational'. Blandt kommissionen medlemmer var 2 medarbejdere fra statsadvokaturen, hvis daglige arbejde gennem 3 år har bestået i behandlingen af meget alvorlige forbrydelser begået i Mellemøsten.

Rafik Hariris grav i Beirut

Indledningsvist skaffede UNIIC sig et indblik i den omfangsrige libanesiske efterforskning, som siden fortsatte parallelt med FN-undersøgelserne. Gradvist blev samarbejdet mellem efterforskningsholdene intensiveret, og flere efterforskningsskridt som anholdelse og ransagning blev udført i fællesskab. Medlemmer af UNIIC ansås for at være truede, og myndighederne sørgede for efterforskernes sikkerhed ved at stille et større antal soldater og sikkerhedsfolk til rådighed.

Personalet fra SAIS fungerede begge som efterforskere og har deltaget i afhøring af vidner, anholdelser, ransagninger og efterfølgende arrestantbehandling.

Kommissionen afleverede den 19. oktober 2005, hvad der skulle vise sig at være en foreløbig rapport om likvideringen af Rafik Hariri til FN's Sikkerhedsråd. Heri konkluderes, at der findes 'sammenfaldende' beviser, som peger på både libanesisk og syrisk involvering i drabet. Næste rapport blev afleveret den 15. december, og missionen er forlænget.

Under medarbejdernes ophold i Libanon blev listen over statsadvokaturens samarbejdspartnere fra kompetente libanesiske myndigheder blevet udvidet, ligesom der er skabt værdifulde forbindelser i øvrigt.

FN efterforskere og libanesiske sikkerhedsfolk

Samarbejdsrelationer

Statsadvokatens virksomhed har også i 2005 været præget af samarbejde om sagsbehandlingen med en lang række myndigheder i ind- og udland, og samarbejdet er videreført. Der er særlig grund til at fremhæve, at en database hos Interpol i Lyon kan modtage oplysninger om igangværende efterforskninger med det formål at knytte kontakt mellem forskellige lande, der efterforsker identiske begivenheder. Det er sket både ved skriftlige henvendelser og ved møder arrangeret i statsadvokaturen eller hos de aktuelle samarbejdspartnere. Nedenstående oplysning giver et vist indtryk af samarbejdets omfang og rækkevidde:

- Etniske eller politiske organisationer (NGO'er) i Danmark og i lande, hvor statsadvokaturen har sager

- Internationale menneskerettighedsorganisationer som Amnesty International og Human Rights Watch
- Rehabiliteringscentre for Torturofre i Danmark, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors, Mellemløst Samvirke
- Udenrigsministeriet og danske repræsentationer i udlandet, Udlændingestyrelsen, Rigspolitiets specialafdelinger og politikredsene, forsvaret og retsmedicinske institutter
- Udenlandske søsterafdelinger og andre centrale politi- og anklagemyndigheder i stort set alle lande, hvor statsadvokaturen har sager
- Den Internationale Straffedomstol (ICC), FN's internationale Tribunaler for Ex- Jugoslavien og for Rwanda (ICTY og ICTR), Interpols Generalsekretariat, EU's særlige kontaktorgan vedr. sagsområdet
- Enkeltpersoner (enten vidner i sager eller særligt sagkyndige og eksperter).

Et væsentligt element i kontaktskabelsen med omverdenen er statsadvokaturens offentligt tilgængelige hjemmeside: www.sico.ankl.dk .

Hjemmesiden opdateres hvert kvartal. På dansk og engelsk kan vidner og ofre for krigsforbrydelser over hele verden få information om statsadvokaturens eksistens og arbejdsopgaver, ligesom der til konkrete sager søges oplysninger fra f.eks. mulige ofre og vidner. Via e-mailadresse og en særlig anmeldelsesformular kan enhver også rette direkte henvendelse til statsadvokaturen.

Statsadvokaturen har fået fremstillet en lille folder på 6 sprog, der henvender sig til personer i de geografiske regioner, hvor statsadvokaturen har sager. Folderens tekst forklarer kort om statsadvokaturens eksistens, arbejdsopgaver og om muligheden for at rette henvendelse med information. Den uddeles til f.eks. politikredse, asylcentre, menneskerettighedsorganisationer og andre samarbejdspartnere i ind- og udland.

Forud for efterforskningsrejsen til Rwanda blev afdelingen under et ophold i Bruxelles orienteret om belgiske erfaringer fra efterforskning i dette land, og der er givet oplysninger til Norge og Sverige om de danske erfaringer med opbygning af en særlig enhed til behandlingen af krigsforbrydersager m.v. Den nyetablerede norske enhed har i november 2005 aflagt et 2 dages studiebesøg i statsadvokaturen.

Med henblik på at udbrede kendskabet til statsadvokaturens arbejde lægges stor vægt på samarbejdet med indvandrerorganisationer. Et godt eksempel på dette samarbejde er, at den bosniske forening Bosna Folk på sin hjemmeside omtaler statsadvokaturen og bestræbelserne på at opspore og retsforfølge krigsforbrydere og andre, der har begået forbrydelser i udlandet.

BosnaFolk
nekad - sad - zauvijek

Dnevnik
Mozaik
Sehara
Banjalučka
Putevi
Servis
by MP

3 SEP, 2005

RATNI ZLOČINI
Permalink | Komentari (0) | Trackbacks (0) | Obavještenja, Skandinavija

Još jedno pismo je stiglo u poštansko sanduče. Ovaj put povod nije kultura, već dva dobro poznata pojma: zločin i kazna. Oni su od početka rata u Bosni i Hercegovini urezani u sudbine mnogih običnih ljudi, a još dugo će biti glavna tema kako međunarodnog tako i domaćeg sudskog sistema. Od 2002 godine u Danskoj postoji Državna Advokatura za posebna međunarodna krivično kaznena djela koja vrši istragu o genocidu, ratnom zločinu, zločinu protiv čovječnosti i drugim teškim zločinima, kao što su naprimjer ubistva, tortura, teror počinjen u inostranstvu od strane osoba koje su nastanjene u Danskoj. Znači radi se o jednoj nacionalnoj, danskoj advokaturi koja istražuje zločine počinjene u inostranstvu, a koje su počinile osobe nastanjene u Danskoj.

Ukoliko znaš nešto o ovakvim teškim zločinima, bez razlike da li si bio žrtva ili svjedok, ili na neki drugi način imaš znanje i informacije o počiniocima takvih zločina koji se nalaze u Danskoj možeš se obratiti Državnoj Advokaturi. Pored toga možeš postaviti pitanja i na ovoj stranici ili eventualno napisati komentar. Na njihovoj stranici koja je na danskom i engleskom moguće je pročitati detaljnije o dosadašnjim rezultatima, ciljevima i slično. Web stranica Državne advokature je www.sico.ankl.dk, telefon 33 30 72 50, fax: 33 30 72 70, e-mail sico@ankl.dk. Sve do 1. juna 2002 nije bilo moguće istraživati ratne zločine počinjene u inostranstvu od osoba stalno nastanjenih u Danskoj. Tada je osnovana Državna advokatura za međunarodne zločine s ciljem da Danska više ne pruža utočište za osobe za koje postoji osnovana sumnja da su počinile gore navedene zločine u inostranstvu. (Dalje)

3 SEP, 2005

© 2005, BosnaFolk | Validitet XHTML CSS 508
Pregled cijele stranice

v, 4

← Kalendar

« **Septembar** 2005 »

Po	Ut	Sr	Če	Pe	Su	Ne
					1	2
				3	4	
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

← Promijeni stil

- Stil primarni
- Knjiga stil
- Za print

Behov for regelændringer ?

Statsadvokatens opgave er som nævnt i Justitsministerens pressemeddelelse dateret 11. april 2002, at sikre, at Danmark ikke bliver fristed for personer, der har begået alvorlig kriminalitet i udlandet.

Der er gjort den erfaring, at personer, der opholder sig i Danmark, kan være eftersøgt internationalt og begæret udleveret fra Danmark eller være kommet til Danmark uden, at den sædvanlige asylprocedure har været gennemgået. Det drejer sig bl.a. om kvoteflygtninge og personer, der er kommet til landet i forbindelse med familiesammenføring. Afdelingen har derfor foreslået, at statsadvokaturen får udvidet muligheden for at få aktindsigt i Udlændingestyrelsens sager.

Retsplejelovens § 190 pålægger en dansk ret så vidt muligt at imødekomme en anmodning fra en udenlandsk ret om afhøring via telekommunikation, og dette betyder bl.a., at en afhøring i Danmark kan videokommunikeres til udlandet, så spørgsmål kan stilles direkte til vidnet fra retten i udlandet. Reglen er indført på baggrund af en EU-konvention, og forarbejderne til § 190 bemærker, at der ikke er taget stilling til videokonference ved afhøring af vidner m.v. til brug for en sag i en dansk retssal. Det har selvsagt betydning for statsadvokaturen at kunne afhøre vidner fra udlandet via videokonference i stedet for at komme personligt til stede i en dansk ret, og det er derfor glædeligt, at der nu er fremsat lovforslag herom.

Evaluering af statsadvokaturen

Da statsadvokaturen blev oprettet pr. 1. juni 2002, oplyste justitsministeren, at oprettelsen i første omgang skete for en periode på 4 år. På grundlag af en analyse gennemført i det sidste år af perioden skulle det vurderes, hvorledes varetagelsen af denne opgave på længere sigt bør ske.

Statsadvokaturen afventer evalueringen. Erfaringen har vist, at sagerne – som forudsat – er meget komplicerede og ressourcekrævende. Der er i perioden fra 1. juni 2002 oparbejdet en betydelig viden om internationale forhold og om mulighederne for efterforskning i lande med kulturer, der adskiller sig fra dansk kultur. Der er således god grund til fortsat at overlade sagsbehandlingen til denne særlige enhed.

Antallet af domfældelser har været begrænset, men antallet af dømte er ikke et succeskriterium. Opgaven er at sikre, at Danmark ikke huser personer, der kan retsforfølges for alvorlig kriminalitet begået i udlandet.

En bevarelse af statsadvokaturen strider ikke mod de grundlæggende principper i den planlagte politireform, der forudsætter, at enkelte højt specialiserede afdelinger bliver bevaret som centrale enheder.

7. Personale

Personaleantal

Statsadvokaturen har ikke et fast normativ. Den aktuelle personaletildeling og sammensætning blev besluttet ved embedets etablering efter en konkret vurdering af det forventede behov og ved forhandlinger med Rigsadvokaten og Rigspolitichefen. Statsadvokaturen har for samtlige medarbejdergrupper haft en nogenlunde konstant bemanning gennem 2005.

Siden december 2002, hvor det samlede antal af forudsete medarbejdere var ansat, har personalet bestået af omkring 17 personer eller årsværk. Ved udgangen af 2005 bestod personalet af 18 personer, heraf 6 jurister, 10 kriminalpolititjenestemænd og 2 administrative medarbejdere / korrespondenter.

Siden efteråret 2005 har 4 reservepolitifolk på deltidsbasis været tilknyttet statsadvokaturen. Deres opgave er, baseret på en kendelse fra Københavns Byret, at gennemgå et større antal akter i Udlændingestyrelsen for at finde sager inden for statsadvokatens ansvarsområde, der skal undersøges.

Tabel 15. Antal ansatte pr. 31.12.2005

Personalegruppe	2002	2003	2004	2005
Jurister	6	7	6	6
Politiuddannede	9	10	9	10
Administrative	2	2	2	2
I alt	17	19	17	18

Tabel 16. De ansattes aldersfordeling pr. 31.12.2005

Personalegruppe	Under 41 år	41-50 år	50 år og derover
Jurister	3	1	2
Politiuddannede	0	3	7
Administrative	0	2	0
I alt	3	6	9

Tabel 17. Fordeling af ansatte efter køn pr. 31.12.2005

Personalegruppe	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Jurister	4	2	67 %	33 %
Politiuddannede	9	1	90 %	10 %
Administrative	0	2	0 %	100 %
I alt	13	5	72 %	28 %

Personalesituationen

Personalesituationen i 2005 kan stort set betegnes som tilfredsstillende set i forhold til den aktuelle arbejdsmængde. Sager og arbejdsopgaver har kunnet varetages på en sådan måde, at både kvalitet i arbejdet, rimelig sagsbehandlingstid og godt arbejdsmiljø kunne tilgodeses. Det samme kan siges at gælde for personalets faglige og aldersmæssige fordeling.

Arbejdsopgavernes omfang og karakter kan dog meget hurtigt ændre sig. Statsadvokaturen har konstant haft mellem 20 og 30 verserende sager af meget alvorlig karakter, og disse sager undersøges af 9 kriminalpolititjenestemænd i samarbejde med 4 jurister, 2 administrative medarbejdere samt ledelsen. Arbejdsmængden i de enkelte sager afhænger meget af i hvilken udstrækning der er mulighed for at etablere samarbejde med det pågældende land om efterforskningen, antallet af vidner, behov for særlige efterforskningsskridt, og om den sigtede fængsles.

Der er imidlertid forskel på et normeret personaletal og det antal arbejdstimer, der rent faktisk i gennemsnit har været til rådighed i årets løb. Det kan f.eks. skyldes vakancer på grund af til- eller afgang, sygdomsfravær, omfanget af overarbejde, merarbejde, kurser eller at medarbejdere har tjenstlige opgaver uden for tjenestestedet.

Blandt de politiuddannede medarbejdere forlod en vicekriminalkommissær afdelingen den 1. marts for at tiltræde et lederudviklingsforløb i en anden afdeling af rigspolitiet. En vicekriminalkommissær udførte i 5 måneder tjeneste i en politikreds som stedfortræder for lederen af kriminalpolitiet. En kriminalassistent var på personaleudviklingstjeneste (PU) i en politikreds i 7 måneder. Den 1. juli modtog statsadvokaturen en politiuddannet PU medarbejder.

En juridisk medarbejder tiltrådte en PU tjeneste i rigspolitiet den 1. november. En jurist og en kriminalassistent var i 3 måneder afgivet til FN's undersøgelseskommission i Libanon.

En kontormedarbejder havde nedsat tjenestetid den første del af året og gik på orlov fra den 1. august. Stillingen er blevet erstattet med virkning fra den 1. december 2005.

Kriminalinspektøren blev den 1. september ansat i den Internationale Straffedomstol (ICC) og blev erstattet af en chefkriminalinspektør.

Sammenholdt med et samlet personaleantal på 18 ved udgangen af 2005 svarer det gennemsnitlige antal årsværk, der har været til rådighed, imidlertid kun til 14,66, hvilket igen svarer til 24.306 arbejdstimer.

Tabel 18. Faktisk til rådighed værende personaleressourcer i 2005, årsværk og arbejdstimer⁵

Personalegruppe	Årsværk	Arbejdstimer
Jurister	4,91	8.141
Politiuddannede	8,42	13.960
Administrative	1,33	2.205
I alt	14,66	24.306

Sammenlignet med de to forudgående år er der sket en ikke uvæsentlig nedgang i antallet af arbejdstimer til rådighed. Sammenholdt med 2004 faldt antallet af arbejdstimer med 4.499 fra 28.805 til 24.306 arbejdstimer, svarende til en nedgang på 15,6 %. Nedgangen skyldes først og fremmest at 6 medarbejdere i perioder årets løb har været fraværende på grund af ekstern PU tjeneste og opgaver uden for statsadvokaturen.

Tabel 19. Antal årsværk pr. 31.12.2005

Personalegruppe	2002	2003	2004	2005
Jurister	1,7	6,06	6,23	4,91
Politiuddannede	2,0	9,25	9,10	8,42
Administrative	0,4	2	1,97	1,33
I alt	4,1	17,31	17,30	14,66

Hertil kommer, at 4 af de juridisk uddannede medarbejdere underviser på Københavns Universitet og Politiskolen, og 4 er eksterne medhjælpere hos en regional statsadvokat, hvilket taler for at korrigere antallet af til rådighed værende arbejdstimer i nedadgående retning. På den anden side yder 6 medarbejdere med ukontrolleret arbejdstid et ikke ubetydeligt merarbejde. Det samme

⁵ Et fuldtids årsværk svarede i 2005 til 1658 arbejdstimer efter fradrag af ferie og helligdage. Tallet er baseret på 7,4 arbejdstimer i 225 dage. Kilde: Rigspolitiet, Personaleafdelingen

gælder de politi- og kontoransattes overarbejde og afspadsring. Der er alt i alt ydet et betydeligt overarbejde, men det har også været muligt at afspadsere på andre tidspunkter.

Statsadvokatens vigtigste arbejdsopgaver er politimæssig efterforskning og juridisk sagsbehandling af anmeldte straffesager, men som på enhver anden arbejdsplads er det også nødvendigt at bruge tid til administrative og ledelsesmæssige arbejdsopgaver, ligesom intern uddannelse og edb er eksempler om områder, som kræver en vis tid. Det er naturligvis vigtigt at opretholde en rimelig balance i tidsforbruget på kerneopgaven og andre nødvendige opgaver.

Det skønnes at 80 % af de til rådighed værende arbejdstimer for jurister og politiuddannede i funktionsgrupperne bruges til sagsrelateret arbejde så som efterforskning, sagsindhentning, videnindsamling og juridisk behandling af anmeldte sager. Dertil kommer, at de administrative medarbejdere og ledelsen - ikke mindst på grund af statsadvokatens størrelse og organisering - i høj grad bidrager til løsning af opgaver tæt knyttet til sagsbehandlingen. For kontorpersonalet er det skønsmæssigt 70 % af arbejdstiden. Af det samlede antal arbejdstimer til rådighed er omkring 19.000 timer anvendt til behandlingen af sager og andet sagsrelateret arbejde.

Ca. 10 % af de til rådighed værende arbejdstimer for politiansatte og jurister anvendes til ledelsesmæssige og administrativt prægede opgaver, herunder også IT. De kontoransatte anvender ca. 30 % af arbejdstiden på generelle administrative opgaver.

IT har i 2005 kostet en del ressourcer. Dels er der sket en kontinuerlig opgradering af sagsbehandlingssystemet DocuPilot Journal/Sag, som er en samlet terminalserverløsning i den overordnede anklagemyndighed, dels er der etableret en anden terminalserverløsning til politiets IT-systemer for at tilgodese kommunikation til rigspolitiets afdelinger og adgang til centrale systemer. En jurist, som er uddannet som systemadministrator, og en kriminalassistent har i 2005 anvendt en del af arbejdstiden på systemadministration.

Den enkelte medarbejder opdaterer ved hver arbejdsdags slutning i POLTID, hvor meget tid vedkommende har anvendt på forskellige hovedarbejdsopgaver. Systemet blev taget i brug den 1. januar 2005. Samtidigt blev indført et nyt system (Politiets Resultat Evaluerings System, PRES) til at opgøre og evaluere de samlede resultater af politiets virksomhed.

Videreuddannelse og udvikling

Det tilstræbes, at medarbejderne specialiserer og udvikler sig i forhold til statsadvokatens behov, hvor der blandt andet lægges vægt på sproglige færdigheder, og i øvrigt vedligeholder og udvikler en generel viden med henblik på arbejde andre steder i politiet og anklagemyndigheden. Derfor gives der medarbejdere mulighed for kompetenceudvikling gennem uddannelse, studieophold og periodisk tjeneste uden for statsadvokaturen. Den tilpassede strukturmodel er baseret på at 1 jurist

og 1 politiuddannet medarbejder kontinuerligt er fraværende for at blive videreuddannet, eventuelt gennem udvekslinger med andre tjenestesteder.

Statsadvokaturen har aktivt støttet videreuddannelse og udvikling af medarbejderstaben for at være bedst muligt rustet til at løse opgaverne. Det har udmøntet sig i en kompetenceudviklingsplan som tilstræbes fulgt. I 2005 er dette arbejde videreført på de centrale felter: specialviden forbundet med arbejdsopgaverne, generel videreuddannelse og sproguddannelse.

Det kan dog konstateres, at kursusvirksomheden generelt i 2005 har været mere begrænset, hvilket kan tilskrives den relativt høje aktivitet sidste år samt det relativt høje fravær på grund af aktiviteter uden for statsadvokaturen.

2 medarbejdere har deltaget i kursus omkring internationalt politisamarbejde, og der har været afholdt et samarbejdsudvalgs kursus. I alt 7 medarbejdere er tilmeldt sprogundervisning, heraf følger 3 medarbejdere undervisning i arabisk.

2 medarbejdere har deltaget i kursus omkring internationalt politisamarbejde, og der har været afholdt samarbejdsudvalgs kursus.

1 medarbejder i lederforløb har gennemgået obligatoriske kurser i konfliktledelse og taktisk planlægning og føring.

2 medarbejdere har deltaget i kursus vedrørende psykologiske støttetiltag, og i forbindelse med strukturløsningen har 3 medarbejdere fra analyse og dokumentationsgruppen deltaget i AMU-kursus vedrørende systematisk informationssøgning. I samme forbindelse har der været kontakt til en række samarbejdspartnere for at afdække "best-practice".

Statsadvokaturens administrative og politiuddannede personale deltager også i Rigspolitiets projekt "Fra Ord Til Handling", hvor stedfortræderen for chefkriminalinspektøren har deltaget i mellemlideruddannelsen og medarbejderne har gennemført medarbejderuddannelsen.

Projektet skal medvirke til systematisk og strategisk kompetenceudvikling i de enkelte afdelinger, og sikre sammenhæng mellem afdelingens mål og personalepolitikken. Dette vil i praksis vise sig ved afholdelse af medarbejderudviklingssamtaler primo 2006.

I lighed med forudgående år blev der i 2005 afholdt et personaleseminar, hvor alle deltog i en proces, hvor statsadvokaturens struktur og arbejdsmetoder blev udsat for en kritisk gennemgang. Dette udmøntede sig i 3 arbejdsgrupperapporter, som har skabt grundlag for en gennemgribende ændring af strukturen, hvilket beskrives i afsnit 6.

Det er meget tilfredsstillende, at de kriminalpolitiuddannede faste medarbejdere i 2005 har fået tildelt et kvalifikationstillæg, som kan gives til medarbejdere, der som led i tjenesten er beskæftiget med arbejdsopgaver, der stiller krav om erhvervelse, besiddelse og vedligeholdelse af særlige kvalifikationer.

Kvalitetsarbejde

Kvalitet i en ydelse kan være et vanskeligt begreb at få hold på, idet krav og forventninger ikke er absolutte størrelser. For så vidt angår efterforskning af straffesager er det ledelsen, der med baggrund i retsplejelovens overordnede krav til sagsbehandling, fastsætter systematiske retningslinier for leveringen af ydelsen.

Statsadvokatens sagsområde vedrører sager om folkedrab, krigsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden eller andre alvorlige forbrydelser, begået i udlandet. Sagerne er ofte komplicerede og deres behandling kræver særlig indsigt og kan være tidkrævende.

Det handler om at sikre, at kun skyldige drages til ansvar og at sagerne efterforskes og sagsbehandles inden for rimelig tid. Det vil for statsadvokaturen sige et kvalitetsmål på 12 måneder.

Medarbejderstaben i statsadvokaturen er udvalgt med henblik på at sikre de bedst mulige forudsætninger for at dette kan lykkes. Flere af medarbejderne har erfaringer fra længere udstationeringer i udlandet, alle kan anvende engelsk som arbejdsprog og behersker eller har kendskab til et eller flere andre sprog.

Medarbejderne er bredt uddannede, flere med erfaring i internationalt politiarbejde, og på nationalt plan med erfaringer fra rejseafdelingen, udlændingeafdelingen, Interpol, PET, forsvaret eller regionale statsadvokaturer. Der er 2 medarbejdere, der har gjort tjeneste ved FN's internationale tribunaler og 1 medarbejder forventes efter erhvervelse af bachelor-grad optaget på kandidatuddannelsen på historie på Københavns Universitet.

Der er udarbejdet detaljerede stillingsbeskrivelser for alle medarbejdere, og der er som supplement til generelle retningslinier fra rigsadvokaten og rigspolicechefen udarbejdet detaljerede interne vejledninger på væsentlige områder for behandling af statsadvokatens særlige sagsområde.

8. Ressourceforbrug i øvrigt

Administration

Det administrative personale, der indgår i den tværfaglige struktur og på lige fod varetager en eller flere opgaver i den forbindelse, varetager tillige oversættelsesopgaver samt administrative opgaver som ind- og udgående post, journalisering, erindringer, arkivering m.v.

Lokaler og IT

Lokalesituationen er generelt set tilfredsstillende, uanset at personalet er delt på 2 forskellige etager. I forbindelse med strukturtilpasningen var det muligt at samle funktionsgrupperne på samme etage. Det er stadig målet at samle hele statsadvokaturen på samme etage.

Statsadvokaturens udnyttelse af IT består foruden af journal-sags-systemet med tilhørende programmer af adgang til politiets nationale systemer mv. samt vor opkobling til Interpols 24/7-system og den særlige war-crimes database. Disse systemer skal benyttes og om muligt udbygges med adgang til udlændingestyrelsens registre.

Der opbygges kompetence i systematisk søgning i åbne elektroniske kilder. Det skal sikres, at søgning er målrettet og dokumenterbar og kan gentages med henblik på at opfange nye data, der måtte være blevet tilgængelige siden tidligere søgninger. Der skal sikres viden om værktøjer til brug for informationsopsamling og bearbejdning af oplysninger.

9. Vigtigste mål for 2006

Statsadvokaturens vigtigste målsætninger for året 2006 kan sammenfattes i 8 punkter:

Vigtigste målsætninger for 2006

1. At opspore de personer i Danmark, som kan mistænkes for at have begået alvorlige forbrydelser i udlandet, samt finde personer der kan være ofre for eller vidner til alvorlige forbrydelser begået i udlandet;
2. At etablere, fastholde og udvikle samarbejdet til nationale og internationale myndigheder og andre samarbejdspartnere, som kan være kilder til nye sager og ny viden i sager der allerede er under efterforskning. Dette omfatter opsøgende arbejde i etniske grupper samt kontakt til og samarbejde med blandt andet en række definerede målgrupper;
3. At opbygge et beredskab for vidnebeskyttelse;
4. At foretage en struktureret, målrettet videnindsamling samt at analysere og sikre denne viden i en videnbank. En målrettet indsamling skal danne analysegrundlaget for materiale, der er beregnet til hjælp for politiefterforskningen og til brug for juridiske vurderinger. Den indvundne

viden skal fremstå i en form, som kan anvendes til bevis i retten. Relevant viden skal udtrages af allerede efterforskede og afsluttede sager;

5. At efterforskning og sagsbehandling er af høj kvalitet, at moderne efterforskningsmetoder og teknologi anvendes, og at det senest efter 12 måneder kan afgøres, om der er tiltalegrundlag;

6. At fastholde og videreudvikle personalets uddannelse og kompetence både fagligt, sprogligt og med hensyn til arbejdsmetoder gennem intern og ekstern uddannelse samt ved eksterne udvekslingsophold. Det tilstræbes, at en jurist og en politiuddannet medarbejder, evt. i forbindelse med en udveksling, til stadighed vil være fraværende på grund af kompetenceudvikling;

7. At sikre, at statsadvokatens personalepolitik på alle væsentlige områder lever op til overordnede vedtagne politikker;

8. At bidrage til at statsadvokatens videreførelse efter den 1. juni 2006.